

ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਕਾਰਜ (Management Planning Functions)

Meaning ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਾਰਜ ਹਨ। ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਕਦੋਂ, ਕਿੱਥੇ, ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ, ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿਸ਼ਚਤ ਕਾਰਜ ਹੈ। ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਾਰਜ ਹਨ। ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਕਦੋਂ, ਕਿੱਥੇ, ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ, ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿਸ਼ਚਤ ਕਾਰਜ ਹੈ।
ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ - ਵੱਖ ਵੱਖ ਲੇਖਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ

ਅਲਫਰੇਡ ਅਤੇ ਬੀਟੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ - "ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਸੋਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ, ਸੰਗਠਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ, ਦਰਸ਼ਣ, ਅਧਾਰਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਤਜਰਬੇ ਦੀ ਜੋ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।"

ਕੋਨਟਜ਼ ਅਤੇ ਓ ਡੋਨਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ- "ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਦੋਂ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸ ਨੇ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਉਸ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਅਸੀਂ ਹਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਅਸੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਰਨਾ ਸੰਭਵ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।"

ਆਰ ਐਨ ਫਾਰਮਰ ਅਤੇ ਬੀ ਐਮ ਰਚਮੈਨ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ - "ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਦੇ ਬਦਲ ਚੁਣਨੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।"

"**ਪ੍ਰਬੰਧਨ** ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ, ਨੀਤੀਆਂ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।"

Objectives/Aims & importance of Management Planning Function

ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਉਦੇਸ਼ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

(1) ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ:

ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਨਾ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦਾ ਸਾਰ ਹੈ। ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸੰਗਠਨ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

(2) ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ:

ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਲਿਆਉਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(3) ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਇਕ ਖਾਸ ਦਿਸ਼ਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ:

ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਸੰਗਠਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਦਿਸ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰਦੀ ਹੈ।

(4) ਇਹ ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ ਵਿਚ ਤਾਲਮੇਲ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ:

ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਤਾਲਮੇਲ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ, ਉਦੇਸ਼ਾਂ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਉੱਦਮ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਾਧਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਇੱਕ ਤਾਲਮੇਲ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਧੀਆ organizedੰਗ ਨਾਲ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(5) ਇਹ ਸਿਹਤਮੰਦ ਮੁਕਾਬਲਾ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦਗਾਰ ਹੈ:

ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿਚ ਇਕ ਸਿਹਤਮੰਦ ਮੁਕਾਬਲਾ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਪੂਰਵ-ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਇਕ ਸਿਹਤਮੰਦ ਮੁਕਾਬਲਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(6) ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿਚ ਆਰਥਿਕਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ:

ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤਾਲਮੇਲ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਮੂਹ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਟੀਚੇ ਅਤੇ ਟੀਚਿਆਂ ਨਾਲ ਅਸਲ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਚ ਵੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿਚ ਇਕ ਆਰਥਿਕਤਾ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ।

(7) ਇਹ ਜੋਖਮ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਜੋਖਮ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੋਖਮਾਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਦਿਆਂ, ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(8) ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ:

ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਸਾਰੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਬਾਹਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ, ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਸਾਰੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

(9) ਮੁਕਾਬਲਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਦਦਗਾਰ ਹੈ:

ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ। ਇਹ ਮੁਕਾਬਲੇ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਸਾਮ੍ਹਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(10) ਇਹ ਬਜਟ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਦਦਗਾਰ ਹੈ :

ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੰਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਬਜਟ ਨੂੰ ਵਿਵਹਾਰਕ wayੰਗ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰੇ।